

REPUBLIKA HRVATSKA

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 021-04/14-01/31

URBROJ: 2133/1-08/01-14-45

Karlovac, 27. veljače 2014.

Na temelju Strategije suzbijanja korupcije (Narodne novine br. 75/08), članka 47. Statuta Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije br. 20/13) i Odluke o osnivanju Antikorupcijskog povjerenstva za izradu, provedbu i praćenje mjera suzbijanja korupcije u Karlovačkoj županiji, Županijska skupština Karlovačke županije na **6. sjednici održanoj dana 27. veljače 2014. godine donijela je**

AKCIJSKI PLAN SUZBIJANJA KORUPCIJE U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI za razdoblje 2014.-2017. godine

I. UVOD

U cilju suzbijanja korupcije na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave, Karlovačka županija izrazila je potrebu da u okviru svojeg djelokruga rada donese Akcijski plan u kojima bi bile sadržane mjere za njezino suzbijanje, a u svrhu jačanja integriteta, odgovornosti i transparentnosti rada jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, podizanja javne svijesti o štetnosti korupcije, informiranja građana o načinima prijave slučajeva korupcije, poticanja građana na prijavljivanje i sprečavanje korupcije, poticanja suradnje s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima državne uprave i nevladinim organizacijama.

II. VRSTE KORUPCIJE

Korupcija je u najširem smislu svaki oblik zloupotrebe ovlasti radi osobne ili skupne koristi bilo da se radi o javnom ili privatnom sektoru. To je svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moral i pravne norme te povrjeđuju temelji vladavine prava.

Korumpiranom osobom se smatra svaka službena ili odgovorna osoba koja radi osobne koristi ili koristi skupine kojoj pripada zanemari opći interes koji je dužna štiti obzirom na zakone, položaj i ovlasti koje su joj povjerene.

Korumpiranim se smatra i građanin koji nudi ili pristaje na davanje zatraženog mita kako bi korumpirana osoba činjenjem, nečinjenjem ili propuštanjem činjenja pomogla u ostvarivanju koristi za pojedine osobe ili skupine.

Pojavljuje se u gotovo svim područjima života i djelovanja, prisutna je u javnim institucijama, privatnom sektoru, u politici, u medijima, u gospodarstvu.

Vrste korupcije

Politička korupcija, odnosno korupcija na visokoj razini (*engl. grand corruption*), je prisutna među visokim državnim dužnosnicima i političarima koji imaju političku moć i koriste ju u svrhu izigravanja institucija i pravnog sustava. Stoga je ovaj oblik korupcije izrazita prijetnja demokraciji, odnosno očuvanju vladavine prava u društvu.

Administrativna ili birokratska korupcija (*engl. petty corruption*) se odnosi na djelatnike javne uprave zadužene za provedbu odluka i propisa.

Oblici korupcije

Podmićivanje - obećanje, ponuda ili davanje bilo koje beneficije koja neprimjereno utječe na ishod odluka javnog službenika. Mito može biti dan javnom službeniku (direktno) ili preko druge osobe ili subjekta (indirektno). Mito može podrazumijevati novac, povjerljivu informaciju, darove i druge oblike.

Pronevjera - krađa sredstava od strane osobe kojoj su povjerene ovlasti i kontrola nad tim sredstvima.

Sukob interesa - situacija u kojoj su privatni interesi dužnosnika u suprotnosti s javnim interesom ili privatni interes utječe, ili može utjecati, na nepristranost dužnosnika u obavljanju javne dužnosti.

Pristranost - dodjeljivanje poslova ili beneficija određenim pojedincima bez obzira na sposobnosti. Ako je riječ o članovima obitelji onda se naziva nepotizam.

Iznuđivanje - nezakonito i namjerno dobivanje neke prednosti, materijalne ili nematerijalne od druge osobe ili subjekta, tako da joj se nameće nezakonit pritisak u obliku prijetnji ili zastrašivanja da bi ju se prisililo da pruži određene beneficije. Ova prisila može sadržavati fizičku povredu, nasilje ili prepreku a može čak uključivati i opasnost da treća strana bude ugrožena.

Nepotizam - pojam koji označava ponašanje pojedinaca, najčešće nositelja političke, ekonomske, vojne ili neke druge moći i utjecaja kojim, zbog svog povlaštenog položaja osigurava beneficije i druge pogodnosti članovima svojih obitelji, rođacima ili bliskim osobama.

Posljedice korupcije

Posljedice korupcije su:

Političke- uništava se osnovni odnos povjerenja između političara i građana, narušava se kredibilitet demokratskih institucija.

Gospodarske - korupcija sprječava sigurno i racionalno investiranje, pošteno gospodarsko tržište, dovodi do rasipanja proračunskog novca.

Socijalne - korupcija povećava siromaštvo, najviše pogađa najslabije i nezaštićene, povećava nejednakost građana, pridonosi općem osjećaju nesigurnosti i nezadovoljstva.

Mjerenje korupcije

Korupcija je štetna društvena pojava koja narušava temeljne društvene vrijednosti. Među najvažnijim posljedicama korupcije je gubitak javnog povjerenja u tijela državne vlasti, što se posljedično negativno odražava na gospodarski razvoj društva.

Indeks percepcije korupcije (IPK) je metoda mjerenja prisutnosti korupcije koju provodi Transparency International od 1995. godine te danas predstavlja najčešće korišteni indikator percepcije o prisutnosti administrativne i političke korupcije u pojedinoj zemlji.

III. TEMELJNI CILJEVI AKCIJSKOG PLANA

Temeljni ciljevi Akcijskog plana su:

- unapređivanje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije,
- afirmacija nulte stope tolerancije na korupciju,
- aktiviranje građana u suzbijanju korupcije,
- vraćanje povjerenja građana u rad institucija lokalne vlasti te jačanje odgovornosti i transparentnosti vezano za njihov rad,
- podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije, edukacija u svrhu učinkovitog otkrivanja i prepoznavanja svih oblika korupcije, kao i preduvjeta za njezino sprečavanje na razini Županije,
- unapređivanje suradnje s nadležnim tijelima i ustanovama, organizacijama civilnog društva kao i samo aktiviranje građana u suzbijanju korupcije.

IV. PRIORITETNA PODRUČJA AKCIJSKOG PLANA

Prioritetna područja u borbi protiv korupcije su:

1. sukob interesa u obnašanju javnih dužnosti
2. financiranje političkih stranaka
3. pravo na pristup informacijama
4. kodeks ponašanja službenika u upravnim tijelima
5. javna nabava robe, radova i usluga
6. zakonitost korištenja proračunskih sredstava
7. zdravstvo
8. prosvjeta
9. gospodarstvo
10. javna svijest o štetnosti korupcije
11. ispitivanje javnog mnijenja o korupciji.

V. MJERE, ROKOVI I NOSITELJI PROVEDBE AKCIJSKOG PLANA

Ovim Akcijskim planom utvrđuju se mjere i rokovi te nositelji provedbe za prioritetna područja iz točke IV.

1. Sukob interesa u obnašanju javnih dužnosti

Sukob interesa predstavlja situaciju u kojoj su privatni interesi dužnosnika u suprotnosti s javnim interesom ili privatni interes utječe, ili može utjecati na nepristranost dužnosnika u obavljanju javne dužnosti.

Mjere:

- Na temelju Zakona o sprečavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, utvrđuje se obveza podnošenja imovinske kartice i sadržaj izvješća o imovinskom stanju,
- Omogućiti dostupnost informacija građanima o tome što se smatra sukobom interesa, na koji način je ovo pitanje uređeno u našem zakonodavstvu, radi podizanja svijesti građana u prepoznavanju različitih oblika neprihvatljivog ponašanja dužnosnika,
- Sustavnim edukacijama pridonijeti prevenciji korupcije te upoznati obnašatelje javnih dužnosti kako izbjegavati situacije sukoba interesa kako bi njihovo ponašanje bilo u skladu s programom i mjerama utvrđenim Akcijskim planom.

Rok: trajno

Nositelj: Antikorupcijsko povjerenstvo

2. Financiranje političkih stranaka

Financiranje političkih stranaka treba biti transparentno, jer nejasno i neprecizno utvrđene obveze u kontroli financiranja političkih stranaka mogu dovesti do pojave korupcije u politici.

Političke stranke dužne su svoje financije voditi sukladno važećim propisima o financijskom poslovanju neprofitnih organizacija, prikazati porijeklo i način utroška prikupljenih sredstava..

Mjere:

- U financiranju političkih stranaka dosljedno provoditi Zakon o financiranju političkih stranaka,
- Tražiti od nadležnog izbornog povjerenstva da se privremeno i završno izvješće o financiranju kampanje županijskih dužnosnika objavi u službenom glasilu, sukladno Zakonu, te preporučiti mu da se izvješća objave i na županijskoj web stranici

Rok: trajno

Nositelj: Antikorupcijsko povjerenstvo

3. Pravo na pristup informacijama

Zakon o pravu na pristup informacijama osigurano je i omogućeno ostvarivanje prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama. Zakon se osniva na načelu javnosti i slobodnog pristupa informacijama koje pred županijska tijela postavlja da sve informacije koje posjeduju, raspoložu i nadziru moraju učiniti dostupnim zainteresiranim ovlaštenicima prava na pristup informacijama.

Mjere:

- Stručno usavršavanje djelatnika zaduženih za poslove davanja informacija građanima na njihov zahtjev, zbog njihove osposobljenosti za primjenu i provedbu zakona i drugih propisa,
- Suradivati s medijima, u cilju što kvalitetnijeg ostvarivanja prava na pristup informacijama,
- Ažurirati katalog akata koji su dostupni građanima,
- Jasno propisati iznimke od općeg pravila na pristup informacijama, kao što su zaštićeni podaci s oznakom tajnosti te osobni podaci,
- Poboljšati provedbu prava na pristup informacijama,
- Unaprijediti komunikaciju s građanima u podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informacijama, putem elektroničkih komunikacija.

Rok: trajno

Nositelj: Župan i nadležni upravni odjel, Antikorupcijsko povjerenstvo i pročelnici upravnih odjela.

4. Kodeks ponašanja službenika u upravnim tijelima

Podizanje razine etičnosti na svim razinama državnih tijela važan je društveni prioritet.

Karlovačka županija donijela je Etički kodeks službenika i namještenika Karlovačke županije kojim se propisuju pravila ponašanja službenika i namještenika u upravnim tijelima Karlovačke županije u odnosima prema građanima, udrugama, tijelima državne uprave, sredstvima javnog priopćavanja, ustanovama, trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama te međusobni odnosi županijskih službenika.

Mjere:

- Nadzor nad primjenom Etičkog kodeksa službenika i namještenika Karlovačke županije
- Savjetovanje i edukacija službenika o etičkom ponašanju
- Zaprimanje pritužbe službenika i stranaka u postupcima pred tijelima Županije na neetičko i moguće koruptivno ponašanje službenika

Rok: trajno

Nositelj: Povjerenik za Etiku u Karlovačkoj županiji

5. Javna nabava robe, radova i usluga

Javna nabava je jedna od najkritičnijih gospodarskih aktivnosti s obzirom na korupcijske rizike, jer se radi o velikim financijskim vrijednostima.

Ciljevi jedinstvenog sustava javne nabave su koordinirano provođenje postupaka i transparentna dodjela ugovora o javnoj nabavi i koncesiji te ugovora o javnoprivatnom partnerstvu, jednaki tretman svih sudionika sustava javne nabave, potenciranje tržišnog natjecanja i održivog gospodarskog rasta te istodobno pružanje jedinstvene pravne zaštite.

U cilju jačanja integriteta svih sudionika koji su uključeni u poslove javne nabave osmišljeni su i edukativni i specijalistički programi za službenike koji obavljaju te poslove.

Mjere:

- Objave o predstojećim javnim nabavama,
- Uvid u razloge poništenja ili ukidanja odluka o odabiru ponuditelja u skladu sa zakonom,
- Unapređenje razvoja internet portala javnih nabava, u cilju transparentnosti u radu županijskih tijela koja provode javnu nabavu, te jačanje povjerenja građana u županijsku vlast,
- Nastaviti kontinuiranu objavu svih odluka o provedenim postupcima javnih nabava na županijskoj web stranici,
- Redovito usavršavanje službenika i nadogradnja iz područja javne nabave,
- Jačanje svijesti o važnosti sprječavanja korupcije u sustavu javne nabave (putem medija, stručnih rasprava...),
- Mjere imaju za cilj jedinstveno postupanje u provođenju postupaka javne nabave, transparentno provođenje postupaka, jednaki tretman svih sudionika sustava javne nabave,
- Pokretanje nadzora nad provedbom zakona i provedbenih propisa iz područja javne nabave uvođenjem stručne kontrole i kontrolnih mehanizama u pripremi svih natječaja i natječajne dokumentacije,
- Strogo poštivanje Zakona o javnoj nabavi, te svih pravila i procedura.

Rok: trajno

Nositelj: Župan, nadležni upravni odjeli i Antikorupcijsko povjerenstvo.

6. Zakonitost korištenja proračunskih sredstava

Ministarstvo financija u skladu sa svojim djelokrugom provodi nadzor zakonitosti, regularnosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava kod središnjih tijela državne uprave, izvanproračunskih korisnika tako i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedeni nadzori imaju značajan utjecaj na suzbijanje nezakonita ponašanja, koje je izravno ili neizravno povezano sa suzbijanjem korupcije. Kvalitetna i jasno definirana ex post kontrola važna je za zakonito i pravilno funkcioniranje sustava suzbijanja nepravilnosti i prijevare, kako u korištenju nacionalnih proračunskih sredstava, tako i u korištenju EU fondova.

Mjere:

- Osigurati dostupnost javnosti Prijedloga proračuna Karlovačke županije, objavom na web stranici,
- Pripremiti obrazloženje Proračuna na način da bude razumljivo terminološki te metodološki prilagođeno široj javnosti,
- Jačati pravni okvir glede nadzora nad proračunom,
- Suzbijati zlouporabu, nepravilnosti i prijevare u korištenju proračunskih sredstava i sredstava fondova EU,

- Objavljivati Izvješća o izvršavanju Proračuna za prethodnu godinu, pored službenog glasila i na web stranicama radi dostupnosti javnosti,
- Stvarati učinkovit sustav prijavljivanja nepravilnosti u upravljanju proračunskim sredstvima,
- Uspostaviti transparentan i lako pristupačan sustav širenjem kruga potencijalnih prijavitelja nepravilnosti.

Rok: sukladno rokovima propisanim Zakonom o proračunu.

Nositelj: Župan, nadležna upravna tijela i Antikorupcijsko povjerenstvo.

7. Zdravstvo

Uvođenjem nacionalnih lista čekanja žele se osigurati javno dostupne i transparentne liste čekanja kao i stvoriti nužan preduvjet za mogućnost nadzora i efikasnog upravljanja listama.

Uvođenjem eNaručivanja postići će se bolja organizacija, efikasnost te iskorištenost bolničkih resursa, transparentan uvid u cjelokupno stanje naručivanja te značajno skraćivanje čekanja na pojedine dijagnostičare i terapijske zahvate.

Cilj povezivanja svih registara u zdravstvu i objedinjavanja podataka je omogućiti pacijentima cjelovitu dostupnost zdravstvene zaštite, kroz središnje upravljanje podacima pacijenata kako u primarnoj, tako i sekundarnoj i tercijarnoj zaštiti (elektronički zdravstveni zapis), centralizirano upravljanje procesima u zdravstvenom sustavu (npr. eNaručivanje), povezivanje svih zdravstvenih registara kako bi se povećala kvaliteta pružanja zdravstvene skrbi, podigla sigurnost pacijenta, te smanjili troškovi.

Mjere:

- Preispitati sustav javne nabave za zdravstvene ustanove, posebno kada se radi o nabavi medicinske opreme, po strogo propisanim pravilima i procedurama,
- Podupiranje projekta informatizacije sustava primarne i bolničke zdravstvene zaštite,
- Povećati transparentnost liste čekanja na specijalističke preglede

Rok: trajno

Nositelj: Župan, nadležni upravni odjeli, upravna vijeća, ravnatelji zdravstvenih ustanova, druga tijela iz područja zdravstva i Antikorupcijsko povjerenstvo.

8. Prosvjeta

Osiguran je potreban stupanj transparentnosti i kontrole te postignuta viša razina kvalitete postupka prijave, vrednovanja i financiranja projekata i programa, s ciljem jačanja edukativnih programa u borbi protiv korupcije.

Od predškolskog odgoja i obrazovanja do visokoškolskog obrazovanja provode se edukativni programi o štetnosti korupcije.

Organiziranjem i provedbom nacionalnih ispita te pripremom i provedbom ispita državne mature uvode se objektivni kriteriji za provjeru, vrednovanje i ocjenjivanje učeničkih postignuća, a pravilnom pripremom i provedbom državne mature značajno se smanjuje mogućnost za različite oblike korupcijskog ponašanja svih sudionika u sustavu obrazovanja.

Mjere:

- Uvesti odluke o stipendiranju te kreditiranju učenika i studenata, u cilju utvrđivanja mogućih korupcijskih rizika i nepravilnosti te transparentnosti primjene,
- Stvaranje uvjeta za provedbu Programa djelovanja za mlade Karlovačke županije, edukacija mladih i njihovo aktivno uključivanje u javni život Županije,
- Podržavanje nacionalnih programa za uključivanje prosvjetnih djelatnika i učenika i studenata u programe stručnog usavršavanja s temama vezanim za suzbijanje korupcije.

Rok: trajno

Nositelj: Župan, Savjet mladih, nadležni upravni odjel.

9. Gospodarstvo

Upravljanje rizicima korupcije u gospodarstvu države jedan je od važnih elemenata Antikorupcijske strategije. Često je uzrok korupciji prevelika reguliranost gospodarskih aktivnosti stoga ekonomisti korupciju smatraju racionalnim izborom koji smanjuje troškove poslovanja upravo u prereguliranom okruženju. Na nacionalnom nivou su poduzete mjere sukladne europskim standardima u smislu određene deregulacije sustava, a u korist slobode tržišnog natjecanja i zabrane zloupotrebe monopolskog položaja.

Mjere:

- Osnajziti slobodu tržišnog natjecanja i prihvatiti standarde koji sprječavaju pojavu tržišnog natjecanja,
- Osigurati stalnu primjenu svih predviđenih kontrolnih mehanizama koji bi trebali osigurati kontrolu i nadzor nad poslovnom djelatnošću i poslovnim upravljanjem u cilju sprječavanja korupcije, osiguravanja transparentnosti privatizacijskih procesa te snaženja slobode tržišnog natjecanja,
- Poticanje pravovremenog donošenja svih prostorno planskih dokumenata u Županiji, u cilju stvaranja pretpostavki za razvoj gospodarstva,
- Provođenje upravnog nadzora nad radom upravnih odjela nadležnih za prostorno uređenje i gradnju te izdavanje prostorno planskih dokumenata, u cilju uvođenja veće transparentnosti u obavljanju poslova prostornog uređenja i gradnje,
- Kod dodjele županijskih nagrada voditi računa o predlaganju tvrtki i pojedinaca čiji način poslovanja maksimalno isključuje pojavu korupcije.

Rok: trajno

Nositelj: Župan, nadležni upravni odjel

10. Javna svijest o štetnosti korupcije

Za antikorupcijsko obrazovanje građana od posebne je važnosti širenje javne svijesti o opasnosti i štetnosti korupcije. U širenju javne svijesti o štetnosti korupcije sva tijela državne vlasti, surađuju s udrugama civilnog društva.

Mjere:

- Senzibiliziranje medija na problem korupcije radi izbjegavanja novinarskog senzacionalizma u korist antikorupcijskih mjera,
- Poticati aktivnu suradnju i partnerstvo svih nositelja mjera s organizacijama civilnog društva, organiziranjem okruglih stolova o praćenju provedbe nacionalnih programa iz područja antikorupcijskog djelovanja, te provedbe ovog Akcijskog plana,
- Izrada promotivnog materijala o opasnosti i štetnosti korupcije,
- Organiziranje javnih tribina s tematikom suzbijanja korupcije,
- Poticanje razvoja udruga civilnog društva koje se bave pitanjima korupcije, sufinanciranje njihovog rada sukladno mogućnostima Županije.

Rok: trajno

Nositelj: Župan, Antikorupcijsko povjerenstvo

11. Ispitivanje javnog mnijenja o korupciji

Suzbijanje korupcije nije i ne smije biti obveza samo onih državnih tijela kojima to proizlazi iz djelokruga rada ili ovog Akcijskog plana. Suzbijanje svih oblika korupcijskog ponašanja treba biti društvena akcija najširih razmjera u koju će se uključiti sva tijela države, kao i zainteresirane organizacije, gospodarski subjekti, nevladine udruge, građani i drugi.

Mjere:

- Poznavanje pojmovnog određenja korupcije,
- Poznavanje pravnog mehanizma u kažnjavanju korupcije,
- Određivanje problema koji sprječavaju efikasnu borbu protiv korupcije,
- Utvrđivanje razine povjerenja građana u lokalnu i županijsku vlast.

Rok: trajno**Nositelj:** Antikorupcijsko povjerenstvo**VI. ZAKLJUČAK**

Korupcija je gubitak javnog povjerenja u tijela državne vlasti, što se posljedično negativno odražava na gospodarski razvoj društva. Već i sama sumnja u korumpiranost dovode u pitanje vjerodostojnost svake vlasti.

Provođenjem mjera ovog Akcijskog plana, njegovim unapređenjem i dopunama nastavit će se učinkovita borba protiv svih oblika korupcije koju je Karlovačka županija provodila i do sada bilo kroz poštivanje Zakona o sprečavanju sukoba interesa, Zakona o pravu na pristup informacijama, donošenjem Etičkog kodeksa službenika i namještenika Karlovačke županije, poštivanjem Zakona o javnoj nabavi te kroz zakonito korištenje proračunskih sredstava.

Karlovačka županija će i nadalje putem svojih upravnih odjela, ustanova i tvrtki provoditi borbu protiv korupcije, no sada će to činiti i putem Antikorupcijskog povjerenstva koje će svojim radom ukazivati na svaki vid korupcije, o tome izvještavati Županijsku skupštinu kao i o provedenim mjerama Akcijskog plana suzbijanja korupcije u Karlovačkoj županiji za razdoblje 2014.-2017. godine.

Ovaj Akcijski plan suzbijanja korupcije u Karlovačkoj županiji za razdoblje 2014.-2017. godine stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Glasniku Karlovačke županije".

**PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE**

Željko Bokulić,ing.